

דף תרגול: שורש ובניין וחלקי דיבר – המעבדה של פרופסור שורש

מהדורה למורה חנ"מ

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות שורש של מילים ולהפריד אותו מהתוספות
- לזהות בניינים שונים בפועל
- לזהות חלקי דיבר במשפט

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – זיהוי שורשים

1. א – גלגל
2. א – כתב

חלק ב' – זיהוי בניינים

1. ג (פעל)
2. ד (פיעל)
3. ב (הפעיל)
4. א (התפעל)

חלק ג' – נכון או לא נכון – בניינים ושורשים

1. נכון – בבניין הפעיל יש תוספת ה' בתחילת הפועל
2. נכון – לשתי המילים יש את השורש שמר

חלק ד' – חלקי דיבר במשפט

1. שם תואר
2. פועל
3. שם עצם

חלק ה' – מיון מילים למכונה של פרופסור שורש

1. קודם כותבים את המילה המלאה כפי שהיא מופיעה במשפט
2. אחר כך מסירים את התוספות והאותיות הנוספות
3. לאחר מכן מזהים את שלוש או ארבע האותיות שנשארות - זה השורש
4. לבסוף בודקים אם המילה שייכת לשם עצם, פועל או שם תואר

חלק ו' – עזרה לפרופסור שורש

כרטיס יציאה – מה לחפש

- השורש נכון ושלוש המילים אכן נבנות ממנו
- כל חלקי הדיבר מזוהים נכון במשפט
- התשובה מבדילה בין המשמעות הבסיסית לתבנית

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק לקבוצות ולתת לכל קבוצה שורש אחר לעבודה
- מומלץ להדגים על הלוח פירוק של מילה אחת לשורש לפני התרגול העצמאי
- בגרסה המונגשת כדאי לספק מחסן מילים עם שורשים אפשריים

דף תרגול: שורש ובניין וחלקי דיבר – המעבדה של פרופסור שורש

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

פרופסור שורש המציא מכונה שמפרקת מילים לשורשים, אבל המכונה התבלבלה. בדף הזה נתרגל זיהוי שורשים, בניינים וחלקי דיבר כדי לעזור לפרופסור לתקן את המכונה.

בנק מילים: שם תואר | פועל | שם עצם

1 חלק א' – זיהוי שורשים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו השורש של המילה 'מתגלגל'?

א) גלגל ב) תגל ג) מתג

2. מהו השורש של המילה 'כתיבה'?

א) כתב ב) תיב ג) כית

2 חלק ב' – זיהוי בניינים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כתב	___	**א.** התפעל
2. לימד	___	**ב.** הפעיל
3. הלביש	___	**ג.** פעל
4. התרגש	___	**ד.** פיעל

3 חלק ג' – נכון או לא נכון – בניינים ושורשים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בבניין הפעיל מוסיפים ה' בתחילת המילה, לדוגמה הקפיץ	☐	☐
2	המילים 'שומר' ו'שמירה' נבנות מאותו שורש	☐	☐

4 חלק ד' – חלקי דיבר במשפט

השלימו את המילה החסרה.

1. במשפט 'הילד הרץ המהיר ניצח בתחרות' - המילה 'מהיר' היא _____

2. במשפט 'התלמידה כתבה חיבור ארוך' - המילה 'כתבה' היא _____

3. במשפט 'הספר נמצא על השולחן' - המילה 'ספר' היא _____

5 חלק ה' – מיון מילים למכונה של פרופסור שורש

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	לאחר מכן מזהים את שלוש או ארבע האותיות שנשארות - זה השורש
☐	לבסוף בודקים אם המילה שייכת לשם עצם, פועל או שם תואר
☐	קודם כותבים את המילה המלאה כפי שהיא מופיעה במשפט
☐	אחר כך מסירים את התוספות והאותיות הנוספות

6 חלק ו' – עזרה לפרופסור שורש

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

כרטיס יציאה

כתבו שורש אחד ושלוש מילים שנבנות ממנו

תנו דוגמה למשפט עם שם עצם, פועל ושם תואר וסמנו כל מילה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀